

JALOMETALLITUOTTEET

OPAS KULUTTAJILLE

JALOMETALLITUOTTEET

Mitä ovat jalometallituotteet?

Kulta, hopea, platina ja palladium ovat Suomessa leimatavia jalometalleja. Puhdas jalometalli on korunvalmistukseen liian pehmeää, siksi siihen seostetaan yleensä muita metalleja. Kultatuote, jossa on 585-pitoisuusleima, sisältää 58,5 % kultaa, loppu on yleensä kuparia ja hopeaa.

Valkokultatuote sisältää kultaa saman verran kuin keltakultainenkin, mutta yhtenä seosaineena on yleensä palladium tai nikkeli, joka saa aikaan valkokullalle tyypillisen värin.

Jalometallituotteita voidaan nykyisin myydä myös muussa kuin jalometallialan yrityksessä. Tukes valvoo markkinoilla olevia jalometallituotteita. Myyjä on kuitenkin aina vastuussa myymästään tuotteesta ja siitä, että jalometallituotelainsäädännön vaatimukset täyttyvät. Vaatimukset koskevat niin vähittäisliikkeitä kuin nettikauppaa, huutokauppoja, kirpputoreja ja yksityishenkilöiden välistä kauppaa.

Pinnoitteet ja muut metallit

Jalometallituote voi olla pinnoitettu, mutta pitoisuusleima ilmaisee pinnoitteen alla olevan jalometallin pitoisuuden. Käytössä pinnoite kuluu lopulta pois ja alla oleva jalometalli tulee näkyviin, jolloin tuotteen väri voi muuttua. Jos tuote on esimerkiksi päällystetty rodiumilla, on varauduttava siihen, että rodinointi pitää uusia kultasepäntiikkejä säännöllisin väliajoin.

Jalometallituotteisiin voidaan yhdistää myös muita metalleja, jos muista metalleista valmistetut osat leimataan esimerkiksi merkinnällä METAL.

Leimat

Jalometallituotteessa pitää olla vähintään nimileima ja pitoisuusleima tai tarkastusleima ja pitoisuusleima. Kevyet tuotteet (kulta, platina ja palladium alle 1 g ja hopea alle 10 g) on vapautettu leimamerkinnoista. Niiden pitää kuitenkin täyttää kaikki jalometallituotteille asetetut muut vaatimukset. Jalometallituotteissa voi lisäksi olla paikkakunta- ja vuosileima sekä alkuperämaan leimamerkinnoja.

Nikkeli koruissa

Yleisin allergian aiheuttaja koruissa on nikkeli. Jalometallikoruissa nikkeliä käytetään seosaineena osassa valkokultatuotteita. Sen käyttö koruissa on laillista, mutta nikkeliä ei saa liueta tuotteista kuluttajalle haitallista määrää. Nikkelin liukenemiselle on lainsäädännöllä asetettu rajat. Kannattaa siis aina kysyä myyjältä sisältääkö tuote nikkeliä. Muissa kuin jalometallikoruissa nikkelin käyttö on melko yleistä.

Myös muut metallit kuin nikkeli voivat aiheuttaa allergiaa. Jopa kullalle voi olla allerginen, tosin se on hyvin harvinaista. Korujen puhtaudesta on pidettävä huolta, sillä koruun kertyneet epäpuhtaudet voivat myös aiheuttaa iho-oireita.

Miksi kulta värjää?

Kultatuote voi värjätä ihoa. Se ei merkitse sitä, ettei tuotteen kultapitoisuus olisi oikea. Värjäytyminen voi johtua mm. seuraavista syistä:

- ▶ Korun eri osat voivat hankautua toisiaan vasten ja irrottaa pieniä metallipartikkeleita, jotka värjäävät ihoa. Kosmetiikasta peräisin oleva pöly voi kuivassa ympäristössä toimia hiekkapaperin tavoin.
- ▶ Ulkoiset ympäristökijät voivat vaikuttaa. Meriilmastossa voivat merivedestä vapautuvat kloridit aiheuttaa läikkiä koruun. Tehtaiden päästöt, kosmetiikka tai puhdistuskemikaalit sekä ilmansaasteet ja ilman rikkiyhdisteet voivat aiheuttaa saman reaktion.
- ▶ Lääkitys saattaa aiheuttaa muutoksia ihon normaaliin eritykseen ja aiheuttaa yhdessä kultatuotteen kanssa ihon värjäytymisen.
- ▶ Eri metallien yhdistämisen seurauksena voi iholle muodostua ns. galvaaninen pari, jonka vaikutuksesta epäjalompi metalli liukenee ja saattaa aiheuttaa värjäytymiä.
- ▶ Koru voi olla likaantunut käytössä ja se on aika puhdistaa.

Romukulta

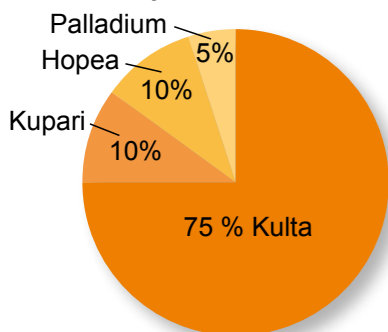
Jotkut yritykset ostavat kultaesineitä kierrättääkseen niiden materiaalin. Ostaja on kiinnostunut tällöin vain tuotteen kultapitoisuudesta, joten 375-kullasta maksetaan vähemmän kuin 585- tai 750-pitoisesta korusta.

Kultatuote kannattaa punnita itse ennen myyntiä, jotta osaisi arvioida ostotarjousta, sillä ostaja antaa tarjouksen tuotteen kultapitoisuuden ja painon perusteella. Kannattaa myös vertailla eri ostajien tarjoamia hintoja. Jos korussa on arvokkaita kiviä, tai se on esimerkiksi antiikkiesine tai designtuote, siitä voi saada paremman hinnan myymällä sen jälleenmyyjälle tai vaikkapa huutokaupassa.

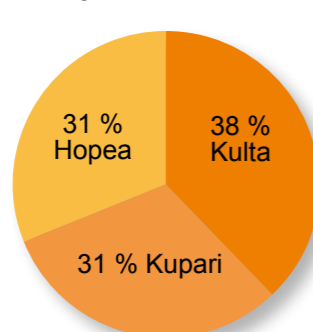
OSTAJAN MUISTILISTA

- ▶ Tarkasta aina tuotteen pitoisuusleima. Älä maksa samaa summaa 375-, 585- ja 750-tuotteista. Muista kuitenkin, että aina tuotteen hinta ei riipu pelkästään jalometallipitoisuudesta, vaan työn ja jalokivien osuus hinnassa voi olla suuri.
- ▶ Kysy myyjältä, onko tuote pinnoitettu. Varaudu pinnoitteen uusimiseen.
- ▶ Kysy sisältääkö tuote nikkeliä. Pienetkin pitoisuudet voivat aiheuttaa nikkeliallergisille henkilöille oireita.
- ▶ Tarkista, että korujen mekanismit ovat ehjiä, juotossaumat siistejä ja pinta viimeistelty.
- ▶ Tarkista, että aterimien ja kynntilänjalkojen liitoskohdat ovat siistit ja pitävät ja että niiden mukana on tuoteseloste. Varmista myös tuotteiden saatavuus jatkossa, jos haluat täydentää sarjaa.
- ▶ Keskustele myyjän kanssa korujen kestävydestä arkikäytössä.
- ▶ Ulkomailta tuotteita ostaessasi muista, että jalometallisäädökset ovat erilaisia eri maissa.

Valkokulta-pitoisuus 750

Keltakulta-pitoisuus 375

Kultakorussa, jonka pitoisuus on 375, on kultaa 37,5 %. Siksi sen hintakin on halvempi kuin 750-pitoisen korun.

JALOMETALLITUOTTEIDEN VUOSILEIMA-AVAIN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	1810	1834	1858	1882	1906	1930	1954	1978	2002
B	1811	1835	1859	1883	1907	1931	1955	1979	2003
C	1812	1836	1860	1884	1908	1932	1956	1980	2004
D	1813	1837	1861	1885	1909	1933	1957	1981	2005
E	1814	1838	1862	1886	1910	1934	1958	1982	2006
F	1815	1839	1863	1887	1911	1935	1959	1983	2007
G	1816	1840	1864	1888	1912	1936	1960	1984	2008
H	1817	1841	1865	1889	1913	1937	1961	1985	2009
I	1818	1842	1866	1890	1914	1938	1962	1986	2010
K	1819	1843	1867	1891	1915	1939	1963	1987	2011
L	1820	1844	1868	1892	1916	1940	1964	1988	2012
M	1821	1845	1869	1893	1917	1941	1965	1989	2013
N	1822	1846	1870	1894	1918	1942	1966	1990	2014
O	1823	1847	1871	1895	1919	1943	1967	1991	2015
P	1824	1848	1872	1896	1920	1944	1968	1992	2016
Q	1825	1849	1873	1897	1921	1945	1969	1993	2017
R	1826	1850	1874	1898	1922	1946	1970	1994	2018
S	1827	1851	1875	1899	1923	1947	1971	1995	2019
T	1828	1852	1876	1900	1924	1948	1972	1996	2020
U	1829	1853	1877	1901	1925	1949	1973	1997	2021
V	1830	1854	1878	1902	1926	1950	1974	1998	2022
X	1831	1855	1879	1903	1927	1951	1975	1999	2023
Y	1832	1856	1880	1904	1928	1952	1976	2000	2024
Z	1833	1857	1881	1905	1929	1953	1977	2001	2025

TURVATEKNIIKAN KESKUS
PL 66 (OPASTINSILTA 12 B), 00521 HELSINKI
PUHELIN 010 6052 000
WWW.TUKES.FI